

Rondetafelgesprek Asbest op 4 oktober 2017

Vaste commissie Infrastructuur en Milieu van de Tweede Kamer

Uitgangspunten

- Nuchtere en gezondheidskundig verantwoorde benadering.
- *Preventie*: het is verstandig om blootstelling aan een kankerverwekkende stof te beperken.
- *Realistische risicobeoordeling*: maatregelen baseren op een realistische inschatting van het gezondheidsrisico.

Aanbevelingen

- Een acute ontruiming vanwege vrijgekomen asbestvezels is vanuit gezondheidsperspectief vrijwel nooit nodig.
- Zorg dat bekend is of er asbest in of op een gebouw zit (asbestinventarisatie) en neem zo nodig maatregelen.
- Tijdig inschakelen van de GGD.
- Meer praktijkonderzoek naar het vrijkomen van asbestvezels.
- Goede financieringsregeling en ondersteuning voor minder draagkrachtige particulieren.

GGD GHOR Nederland pleit voor een nuchtere en gezondheidskundig verantwoorde benadering, zowel bij asbestincidenten als bij asbestdaken en andere toepassingen van asbest in gebouwen.

Het inademen van asbestvezels kan leiden tot kanker. Daarom is het verstandig om blootstelling aan asbestvezels in de lucht zoveel mogelijk te beperken. De maatregelen moeten zijn gebaseerd op een realistische inschatting van het gezondheidsrisico. Dit risico moet worden afgewogen tegen de impact van de voorgenomen maatregelen.

Asbestincidenten

- ***Tijdig inschakelen van de GGD***

Bij asbestincidenten, zoals een asbestbrand, is het verstandig om direct gezondheidskundige deskundigheid in te schakelen. GGD'en hebben de kennis en ervaring in huis voor een evenwichtige beoordeling van het gezondheidsrisico voor de algemene bevolking en voor de risicocommunicatie hierover.

GGD GHOR Nederland adviseert gemeenten en hun crisisorganisaties om bij asbestincidenten direct de GGD in te schakelen. Buiten kantooruren kan de GGD-expertise worden ingeschakeld via de GAGS-functie, die altijd bereikbaar en beschikbaar is.

- ***Een acute ontruiming vanwege vrijgekomen asbestvezels is vanuit gezondheidsperspectief vrijwel nooit nodig***

Mensen uit hun woning halen omdat er asbest is gevonden in of rond de woning is bijna nooit nodig. Bij het nemen van maatregelen moet de kans op blootstelling aan asbestvezels en het gezondheidsrisico worden afgewogen tegen de impact van de maatregelen. Het gaat daarbij vooral om de emotionele, psychosociale en financiële gevolgen van de maatregelen. Daarom moeten bij asbestincidenten de verantwoordelijke organisaties altijd voldoende tijd nemen om de situatie goed in beeld te brengen en het gezondheidsrisico te laten beoordelen. De GGD heeft daarbij de taak het lokale bestuur onafhankelijk te adviseren over de gezondheidsrisico's en de te nemen maatregelen.

Asbestdaken en asbest in gebouwen

- ***Zorg dat bekend is of er asbest in of op een gebouw zit (asbestinventarisatie) en neem zo nodig maatregelen.***

GGD GHOR Nederland is voorstander van het vervangen van asbestdaken in de komende jaren en vraagt met name aandacht voor de risicolocaties. Veel asbestdaken zijn oud en verweerd. Als er geen dakgoten zijn, kunnen asbestvezels op de grond terechtkomen en naar binnen worden gelopen. Daarnaast is er de kans op asbestincidenten door brand of extreme weersomstandigheden, met alle nadelige gevolgen van dien.

Of een asbestdak leidt tot een gezondheidsrisico voor de gebruikers van het gebouw of voor de omwonenden, is afhankelijk van de situatie. Vooral locaties met oude verweerde asbestdaken, die geen dakgoten hebben en waar vaak mensen komen, verdienen aandacht. Voorbeelden zijn woningen, kinderboerderijen of maneges. Als uit de asbestinventarisatie blijkt dat er verhoogde blootstelling is aan asbestvezels, moeten maatregelen worden getroffen, gebaseerd op een realistische inschatting van het gezondheidsrisico.

Vanwege het voorgenomen asbestdakenverbod, ligt de nadruk de laatste tijd vooral op asbestdaken. Maar er zijn ook andere asbesttoepassingen die een risico voor de gezondheid kunnen vormen. Met name niet-hechtgebonden asbest kan een probleem vormen, omdat daarbij asbestvezels makkelijk kunnen vrijkomen. Dit soort asbest is vóór 1993 regelmatig toegepast in woningen, scholen en andere gebouwen. GGD GHOR Nederland wijst op het belang om ook deze asbesttoepassingen te laten inventariseren en waar nodig de juiste maatregelen te nemen om blootstelling te beperken. De gebouweigenaar is daarvoor verantwoordelijk.

Praktijkonderzoek

- ***Meer praktijkonderzoek naar het vrijkomen van asbestvezels***

Voor een goede, realistische beoordeling van het gezondheidsrisico is het nodig om een beter beeld te hebben van de mate waarin asbestvezels vrijkomen bij verschillende activiteiten, zoals bij de sanering van asbestdaken of bij asbestbranden. Er gelden nu strenge wettelijke regels voor het verwijderen van asbest die kostenverhogend en vertragend kunnen werken. Maar waarschijnlijk is het in bepaalde gevallen ook mogelijk om met een eenvoudige, goedkopere of innovatieve aanpak op gezondheidskundig verantwoorde wijze te saneren. Dit moet wel worden onderbouwd door praktijkonderzoek. Dit praktijkonderzoek vraagt nog de nodige aandacht en moet van de grond komen door optimale samenwerking tussen de verschillende partijen, waaronder overheid, de asbestbranche en onderzoeksinstituten.

Ondersteuning

- ***Goede financieringsregeling en ondersteuning voor minder draagkrachtige particulieren***

Het asbestdakenverbod betekent dat de komende jaren veel particulieren hun asbesthoudende golfplatendaken moeten (laten) saneren. Uit casuïstiek van de GGD blijkt dat de eigenaren van een woning met een asbestdak soms onvoldoende draagkrachtig zijn. Dit kan leiden tot financiële problemen of illegale sloop of stort, met stress en gezondheidsrisico's als gevolg. Het is belangrijk dat er voor deze doelgroep een passende subsidie- of financieringsregeling beschikbaar is. Daarnaast is goede ondersteuning bij het (collectief) vervangen van particuliere asbestdaken wenselijk.

GGD-deskundigheid bij asbest

De deskundigheid van de GGD is beschikbaar via de teams Gezondheid & Milieu binnen elke GGD en via de Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen (GAGS). Deze laatste functie is ingebed in de crisisorganisatie van de lokale GGD-GHOR-organisatie.